

שמעתא עמיקתא

גליון תקב"ח | פרשת בלק - בחו"ל חקת | תשפ"ב | קהילת הניכוי הישיבות | רמות ב' | ירושלים תוכב"א

שמעתא אליבא דהלכתא

משיעורי הרח"ג הרב יוחנן בורגר שליט"א
מו"ץ וראש כולל הוראה רמות ב'

האם מותר לרסם מפני יתושים בשבת

א. צידת בעלי חיים עוקצים. ב. הריגתם. ג. טלטול מוקצה בנטילת בעל חי המצער. ד. טשטוש בעלי חיים. ה. איסור צידה. ו. לרסם רעל הממית לאחר זמן. ז. הנחת רעל - גרמא במלאכת נטילת נשמה. ח. גרמא במלאכת צידה. ט. טלטול רעל בשבת - מוקצה.

פניני הלכה

על איזו מצב יתן החתן את טבעת הקידושין

תנן (קידושין ב.) האשה נקנת בשלש דרכים וכו' בכסף בשטר ובביאה.

ובגמ' (ה.) ת"ר כיצד בכסף נתן לה כסף או שוה כסף ואמר לה הרי את מקודשת לי וכו'.

וכתב **הרמ"א** (ריש סי' כ"ח) דנוהגין לקדש בטבעת ויש להם טעם **בתיקוני הזוהר**.

וז"ל תקוני הזוהר (ריש תיקונא חמישאה) - ובגינה איתמר לגבי כלה תהא לי מקודשת בטבעת זו עיי"ש.

וכן מצינו ב**בבבירה** (נמי שני"ט) שכתב - ומקדש אותה בטבעת שאין בה אבן או בפרוטה או בשוה פרוטה וכו' עיי"ש.

וכן המנהג פשוט בכל תפוצות ישראל לקדש האשה בטבעת.

ובחינוך (פי' כי תצא מצוה תקי"ב) נתן בה טעם ע"פ הפשט דמרשי מצוות קידושין שתצוונו התורה לעשות מעשה באשה המראה על זיווגם קודם שיהיה עמה, ושתתן על לבה לעולם שהיא קנויה לאותו האיש, וכן תהיה שיבתם וקמתם לעולם בשלום, ויתקיים הישוב ברצון האל שחפץ בו, והיותו והוא מיסוד המצוה נהגו ישראל לקדש בטבעת להיות בידה תמיד למזכרת. עיי"ש.

ולענין האצבע שעליה יתן את הטבעת, מצינו ב**בבבירה** (סי' שני"א שכתב) שכתב - משך אדם את האשה וכו', בכסף בפרוטה וששוה פרוטה, ואם נתן לה טבעת באצבע שני שסמוך לגודל ואמר תהי לי מקודשת בטבעת זו כת משה וישראל.

וכן הוא ב**מורה"ם מינ"ץ** (סי' קס"ט) - וצריך החתן לקדש בימין ידיה וגם בימין הכלה, ובאצבע בסמוך לגודל שנקרא אצבע ישום הטבעת. ואין להקשות היה לו לקדש באגודל כי אין מעבירין על המצות, י"ל הטעם דאין דרך הנשים לשאת הטבעת באגודל וכו'.

אמנם ב**זוהר** בתיקונא עשריאה איתא - ובגין טבעת איהו י' בנווא דא בה אתקדש כלה, וצריך לאעלא לה באצבע דילה דאיהו דיוקן דאותו וי' וכו'. ואינון תכשיטין דכלה, תפילין דרישא עטרת זהב ברישא דכלה, ותפילין דיד טבעת דדורעא וכו' עיי"ש.

ואי תפילין מדמינן לה, היה נראה יותר לתת הטבעת באצבע האמצעית דומיא דכריכות התפילין. וכי"כ בהגהות **מהר"י וילנא** ז"ל על ספר התיקונים (הובא ביד אהרן - אהע"ז סי' כ"ז) דמדברי הזוהר הללו ראייה למנהג הספרדים שאין מניחים טבעת הקידושין כי אם בראש אצבע אמה.

וביפה ללב (לגר"י פלאגי זצ"ל - חיד"ש סי' כ"ז אות ד') כתב דמצא ראייה לזה ממ"ש בספר **נגיד ומצוה** (דט"ז ע"ב) וז"ל כשמניח תפילין של יד יקשור תחילה ויקוף ז' כריכות סביב זרועו כנגד ז' הנערות וכו', ואח"כ ישים תפילין של רגלו, ואחר שבא בעלה שהוא תשי"ר, אז יתן לה הקידושין שהם י' כריכות באצבע האמצעי הנקרא אמה. עיי"כ. והוא מתבאר מדברי דהקידושין הם באמצע האמצעי הנקראת אמה.

אולם כתב **היד אהרן** (אהע"ז סי' כ"ז) להעיר, דלא שמענו ולא ראינו בשום מקום שמניחין הטבעת בראש אצבע אמה, כי אם בראש אצבע הסמוך לגודל הנקרא אצבע. וכן מנהג כל ספרד אשר שמענו שומעם. עכ"ד.

ויעויין ביפה ללב הנוכר שכתב דברי המוסקים אשר דברו בזה לתת באצבע הסמוך לגודל לא נמצא שמץ מינהו בתלמוד, ותמה שם על היד אהרן.

